

BUNA VESTIRE

ZIAD LIDER DE LUYTA SI DOCTRINA ROMANEASCA

Directorii:
DRAGOȘ PROTOPODESCU
TOMA VLADISCU

Redacția și Administrația
BUCUREȘTI
Bulevardul Elisabeta 12, etaj II.

TELEFONE
Administrația . . . 4.55.82
Direcția Redacției . . . 4.54.34

ABONAMENTE:
Comuna urbană (4 ani) Lei 700
Comuna rurală (4 ani) Lei 800
Comuna urbană (3 ani) Lei 500
Comuna rurală (3 ani) Lei 600

Orientări în veac

Dintre gânditorii tinerei generații Nicolae Roșu se distinge prin neastimpar. Ar părea că fac un pleonasm. Tinerețe-neastimpar! Se poate să fie. Se poate. Tinerețe generativă e o generație foarte neastimpară. Învechită. Părea puțină curiozitate adăpe pe apele ei, — e drept, adesea învechită.

Nicolae Roșu e un mare neastimpar al slovei, un nesățios al culturii. Nu putem concepe o viață lipsită de gânduri, — spune dînsul în cartea de așă de frumos titlu și conținut: Orientări în veac.

Și fraza, hotărâtă ca tot ce scrie dînsul, se poate pune ca motto la întreaga activitate a lui Nicolae Roșu.

Doctor de calitate, dînsul a pornit dela autopsia cadavrelor și s'a apucat la autopsia acelor vieți multiforme care sînt ideile.

E o voluptate a ideilor în tot ce publică dînsul, o voluptate care s'a remarcă dela foiletoanele de amplă și onestă informație din Curentul, a creat documentar în clasa Dialectica Naționalismului și spumegă de așă la Orientări în veac, carte de sinteză care sînt și incizii în sufletul românesc pe care să nască.

Nu vreau să împiesc asupra cronocărului nostru literar, admirabilul Heria Stamatu, și celorlalți colegi ai săi care, rînd pe rînd s'au entuziasmat în paginile noastre de noua carte a lui Nicolae Roșu.

Dar stă de mult pe masa mea de lucru deschiată cînd la amplul studiu asupra Judaismului în cultură, cu documentele dezvoltări asupra iudaismului înadunat cu etnicul nostru, — pagini ce constituie, după cunoștința mea, cea mai serioasă contribuție, mai nouă la problema asta veche, dar în care dela A. C. Cuza nimeni, se pare, n'a mai gîndit. Cînd la Farsa Universitară, cînd la paginile închinăte lui Ionel Moța (în care stă de bine e prins antitefeticul paradoxal din această imensă personalitate), sau cele despre Corneliu Zelea Codreanu.

Cred că — pentru personalitatea autorului — cel mai caracteristic eseu din întreaga carte e Idealul prometeic, în care se ocupă de figura cea mai interesantă a noului românism, seful mișcării legionare.

Nicolae Roșu, scriitor cu resurse multiple, a trebuit să evadeze din politica pe care așă de pătrîșă îl urmărește în Dialectica Naționalismului, în literatura în care se simte deopotrivă acasă, ca să prîndă fenomenul acesta al omului nou înfățișat în educația, fluidica, magneția figură codrenistă. Și a găsit un singur curint: «prometeic» ce mîltă vreme va rămîne cel mai fericit din cuvintele monite să îmbrace un om și o mișcare atît de originală și complexă.

Ne întorcem la zel și la mitologie ori de câte ori fața omului este deosebită. Călcăm pe urmele Prometeului atunci cînd în sufletul lui se scîrbește o misiune eroică și glorioasă care trece de veac și se aducește în eternitate. Omul prometeic s'a înălțat înalte vîluri, o trîște și o propădășie de moarte. Pentru aceasta el încetează de a mai fi individ și devine creatorul unei noi lumi.

Nu am de gînd să repet elogiul care s'au mai făcut la acest ziar; dar voi spune că Nicolae Roșu a descoperit cel mai frumos pîșe dela înălțimea cărui să poată privi mișcarea legionară.

Cruta dărîmarea a liberalismului, din Dialectica Naționalismului își găsește în acest eseu pîndantul Orientări în veac — cu eseurile oricînd de disparate în aparență — trebuie privite ca volumul 2 al primei cărți. Tot așă de inteligent gîndit, serios documentat, și sprîntat (mai bine și mai sprîntat scrie) ca și înțitul.

Un alți volum, în care Nicolae Roșu s'a adîncesc tema din Idealul prometeic și vom fi măgulii să salutăm într'însul pe unul din cei mai chemați teoreticieni ai legionarismului.

DRAGOȘ PROTOPODESCU

Strategemele Bestiei

S'a vorbit zilele acestea despre o nouă cădere în disgrafie a lui BELLA KOHEN, adică criminalul jidan, flara roșie necontenit însetată de sânge creștin, edios călău a sute de români ardeleni și unul din autorii principali ai infernului din Spania.

Y'a amintit, desigur, că după ce monștrul a fost înținat de la Buda-Pesta de către lăutarii rezistenți ai Armatei Române, el s'a refugiat la Moscova, lângă LEIBA TROTSKY, pentru ca de acolo să dea căle o raită cînd prin Spania, spre prin Franța, cînd prin Grecia, apoi a pune la cale noul incendiu, alte căsări de sânge, alte convulsii sociale epileptiforme. Nici o putere «capitalistă», nici un organ burghez autorizat nu s'a ridicat să înfruntă de băgare pe acest asasin mișc pe capul mîc și burta mare și să-l sancționeze pentru nemăsuratele și hidoasele lui crime. Diminuiții, l'au lăsat să circule liber pe la Paris, Londra, Madrid și Atena; l'au pus la dispoziție hoteluri luxuase, automobile, avion, radio și toate marile invenții tehnice ale secolului spre a-l cloce și difuza plîmuriile lui bestiale și spre a se ajunge la rezultate ca cele din Spania.

A trebuit ca fascismul și național-socialismul să edifice întreaga lume asupra dedusurilor infernale ale bolșevismului, asupra identității regimurilor și sclerității ca și asupra scopurilor lor monstruase, pentru a afla cu o legitimă nedumerire că ceea ce n'au cunoscut și n'au înțeles că capitaliștii și burghezii, adică să-l pună pe BELLA KOHEN la popor, să-l realizeze o bolșevică înțel, adică frații săi întru neleguire și beneficiarii isprăvilor sale criminale.

Faptul e cu atât mai suspect, cu cât monștrul acesta a mai fost pus în circulație de nemăsurate ori. Și tocmai cînd năvăliți îl credeau pe BELLA KOHEN potest în lălmășie cine știe căror căzmate, el apărea înfășat, gras, bine dispus, înțecat cu dolari și lire sterline, tocmai prin Spania sau prin America de Sud, Unde fîștea, numai de cînd după trecerea bestiei năde, începuse incendii, omoruri și masacre.

Nimic nu ne împiedecă să credem prin urmare că ce s'a întâmplat în trecut nu s'ar mai putea întîmpla și în viitor. Dimpotrivă, pe zi ce trece, apare din ce în ce mai evident că așa și să prîndă împotrirea «troțkistilor», terorizării și sadietilor jidani din Rusia sovietică, nu e de cît o farsă golană, o înșelătorie, o strategemă de bandiți, destinată să adoarmă iarăși ogleștea nașionilor creștine și să îngăduie criminalilor de-a căștiga timp și a inventa o nouă tactică de luptă. Tactică ale cărei resorturi noi le-am pătruns de mult și pe care desăvîrșim la momentul oportun.

Iată de ce ni se împune să fim foarte sceptici și mai ales foarte bănuțori față de toate zvonurile acestea cu bandiți jidani, prigonit și sancționați în Rusia, amururi puse în circulație de jidani înșipși, altele vreme cînd fosta împărăție a Țărilor va fi cu grumazul tot sub călcăul dinastiei celor douăzeci și șase de Kaganovici, a Rosengolților și Ruchimoviciilor acestora și a floareașii și glanțiciei organizației politisto-teroriste COGUBET. Altele vreme cînd Europa creștină nu va fi primită nici o dovadă palpabilă, verificată și verificabilă, că bestiiile roșii, au fost în adevar sancționate așa precum o merită.

De altfel, noi am fost încredințați dintru început că, întocmai ca orice urză satanică împusă pînă la ultimele sale limite, bolșevismul nu cuprînda în chimia sa intimă nici un principiu de regenerare și transformare. Impulsivitatea aceasta nu trebuia să vină din afară — așa precum am mai susținut-o noi ca altă ocazie — de la o comisiune internațională de anchetă, în mîsură să judece problema bolșevică și o facea cunoscută întregii lumi sub toate hidoasele sale aspecte și sub nemăsuratele sale posibilități destrucțive și generatoare de catastrofe.

Tar la această soluțiune se ajunge totalmente mai de preme sau mai târziu. Căci numai astfel se va pune un capăt strategemelor grosolane ale bestiiilor roșii.

NICOLAE BOGDAN

Defileul Jiului

Conducătorii

Intîmplarea m'a dus într-o Duminică după amiază la Cazinoul din Sinaia. Jocurile — ruleta, la ceara, brazilană, etc., — se deschid la ora patru. Incă dela trei după amiază, așteptau nerăbdători jucătorii. Și cînd s'au deschis ușile a fost o năvală și o grabă de par că cine știe ce treabă importantă aveau de făcut.

Jucătorii înfățișau cel mai viu amestec a tuturor «claselor conducătoare». Foști miniștri, înalți funcționari, parlamentari, doamne din lumea bună, stăteau cot la cot cu negustorii și samsari evrei, cu băieți de pravă, într-o atmosferă înăbușătoare, în care se simțea că cineva s'ar putea să înăbușe.

Mănușile tremurau de banul prea ușor câștigat. Lopețile crupierelor strîngeau zeci de mii de lei la fiecare lovitură. Și erau zeci, cîmprezece mese cu zeci de jucători fiecare. Se pierdeau în fiecare ceas atîția bani cît să clădești o școală sau o biserică.

Și mă gîndeam ce stearpi la suflet, ce goi la minte și ce jos căzuți sunt toți acești «conducători», cari își pot găsi o mulțumire sufletească și au timp de pierdut în noroiul elegantelor săli de joc.

GRIGORE MANOILESCU

Detășări, canalii, lacrimi

A trecut cîtva timp decînd perioada detașărilor în învăță-mîntul secundar a fost — legal — încheiată. «Încheiată», — pentru presă, pentru public și, mai ales, pentru naivi. «Încheiată», — pe hîrtie și acolo, în vrafurile de regulament și legi... Dar NU și în birourile cu zăvoare trase și vistavoi plantați la ușă, ale directorilor din ministere. Căci trebuie să știți că detașări se fac încă și azi, însuși așa... fără șgomot, pe sub mână, între culise.

Să nu mi se spună, deci, că problema detașărilor nu mai e actuală. Ea este mereu deschisă, permanent dureroasă la palpat, în plin proces toxic organic, ca un ulcer malign.

Între atîtea boli care macină întreg organismul vieții noastre de stat, lăungă anemii periculoase, cu gravă pierdere de hemoglobină, de care suferă corectitudinea întregului nostru aparat administrativ, vom pune, în loc de frunte, cancerul din ministerul Educației. Manifestările acestui cancer sînt multiple. Încleștările lui veninoase au cuprins, rînd pe rînd, învățămîntul primar, pe cel secundar și pe cel superior.

Cunoaștem și cunoașteți — desigur — o serie de aspecte ale acestei primejdioase infecțiuni. Nu odată indignarea și revolta s'au aprins în vîrfurile plaiaselor noastre, lăungă mormurul înăbușit al dascălîmii. Heide, mărturisit — aveți, pentru Dumnezeu! curajul și mărturisii — că nu vîș sunt stearpe cele trei canale care vocează în cancelariile pluate și străjuite de cerberi, ale Ministerului... Spuneți, răspicat, că le-ați identificat, de mult, și dumneavoastră, și că știți cu ce ulei rafinat se ung roțile și tot mecanismul care eburnește detașări, transferări, numiri de suplinitori și altele...

Una din aceste canale — devenită subversivă, de cîtva timp, cu pume pus la adăpost de lanțurile noastre — terorizează învățămîntul primar și sucește, cu mîna lui, grumazul distinsului mîilor de învățători, distribuind după plac, favoruri ori foamete, numiri sau șomaj.

Altă canalie este celebră prin cabinetul cu strășnicie păzit, în care cererile de numire, de detașări sau de concedii, ale profesorilor, le soluționează numai canapeaua și tatonările epidermice. Este biroul tributului erotic și al ofrandelor înecate, de cele mai multe ori, în lacrimi, umilință sau disperare...

Cea de-a treia canalie și-a concesionat judaismului, toate atribuțiile și domnește răsfățată de harhări și aplaudată de habamii presei, ca o Salomeie masculină la al cărei dans din ombilic atîtea capete de dascăli au trebuit să cadă și cad încă...

Acești trei voozvoi ai teroarei, ai blumenfelzelor totalitari, ai canapelei sau ai lacrimilor supte cu un sîrut ca o ventuză de pe o brajii de lălele pîngărite, — conduc și «operapiile» detașărilor. Poate că în niciun alt auz desmățul și bunul plac n'au mutilat soarta profesorului ca în anul acesta... În cea mai mare parte, detașările nu s'au efectuat decît atunci cînd, brai la brai, în intervenționalismul și politicianismul au venit cu zămebe tandre, să bată la ușile capitanate ale celor trei caractofe directoriale. Lege, regulament, drepturi? Hai-da-de! E mult mai dulce surusul Byekilor, decît legea! E mult mai captivă favorarea ocultă, decît regulamentul!

Și, evident, e mult mai agreabil și mai civilizat intervenționalismul, cu mînuș de piele și butonieră înflorită frumos de recompense «naționale», decît lacrimogena și agasanta jalbă a «drepturilor» câștigate!

În consecință, cocoșete și faruze, cu protecții și grații promițătoare, lingăi cari fac sluj, vîrți după cîierele cluburilor politice, și Byek-i obraznici susjungați de Săindar și de antropofagii culturnali de pe la diverse «fundatii», — au fost detașate și detașate... În schimb, alii membri ai învățămîntului secundar, cu drepturi mult mai vechi și mare onestitate în cariera dascălească, au rămas nedumiriți și oftînd, încovoiați peste elegia nedreptății sau peste talazul surd al răsmeriței interioare.

Uite, am întîlnit zilele trecute, pe soția marelui poet Bacovia. Ea însăși literată subtilă, poetă de fină vibrație și distinșă profesoară titulară... Plîngea. Nu i s'a admis detașarea în București, unde își are soțul și copilul. În fiecare săptămînă, străbate drumurile jilave ale toamnei pînă la Bacău — auziți? la Bacău! — pentru a-și sluii catedra, — după cum, la iarnă, va fi nevoită să înfrunte înzăpezirile de trenuri, și viscolul călătoriei de ore întregi.

În minister, nici n'au voit să audă de cererea ei. Iar în fața numelui marelui Bacovia, au dat din ameri și-au întors capul!... Maestre Bacovia, maestre Bacovia... Ce soartă crudă și-a troenit numele cu stele și aur de toamnă, de nu țîl poate cunoaște triplul voevodat din minister?

Aruncă-ți de umeri aripile de azur și leapădă-ți plumbul melancoliilor autumnale... Imbrașă, mai bine, jacheta de ceremonie și ia la braț pe blumenfeld sau pe cutare distins parlamentar... Ușile, toate, fi se vor deschide, nimeni nu va mai ști de cînd cu preoții național-dărdăniști! Este indeajuns de înțeleasă și să-i zic așa revolta Părintelui Nicolae.

Asla nu înțeleg. Sunt gata să pricep că Părintele Nicolae are dreptate (îmi vine foarte greu) lucru pe care fie vorba între noi, l-am priceput mai de mult, de cînd cu preoții național-dărdăniști! Este indeajuns de înțeleasă și să-i zic așa revolta Părintelui Nicolae.

Dar ce-i facem cu mărturisirea asta făcută alături ascultătorii cari n'au înțeles aparatul tocmă pentru care a spus la un moment dat: noi duhovnicii voștri sîntem în buș parte niste păcătoși; duceți-vă să-lăbi credința, apoi tot noi sîntem de vină.

Asla nu înțeleg. Sunt gata să pricep că Părintele Nicolae are dreptate (îmi vine foarte greu) lucru pe care fie vorba între noi, l-am priceput mai de mult, de cînd cu preoții național-dărdăniști! Este indeajuns de înțeleasă și să-i zic așa revolta Părintelui Nicolae.

RADU GYR

Problema muncii

S'ar putea crede că problema muncii este teoretică lămurită. Începînd, într'adevăr, cu secolul al XVIII-lea, numeroase sînt tratatele cari s'au ocupat de această arătoare problemă. Și totuși, persistă încă atîtea neînțelegeri, se oferă atîtea soluțiuni contradictorii, încît problema rămîne actuală.

Vom încerca, foarte rezumat, o înfățișare a cîtorva concepții despre muncă, determinante pentru ordinea politică și socială a vremilor respective.

Antichitatea nu a cunoscut o problemă a muncii, așa cum astăzi ne constituie problema. aerul, de pildă. Îl respirăm, fără a ne întreba și a cere un răspuns în privința acestuia. Tot astfel, în antichitate: sclavii, furnizorii muncii, erau ceva natural, socotiti între forțele și conform legilor naturii. Concepția muncii în antichitate a fost naturalistă, fiziocrată.

Timpurile moderne au cunoscut o problemă a muncii și mai multe concepții. Prima, în timp, a fost concepția capitalistă, derivînd dintr-o știință a bogățiilor. Pentru inteligenții capitalistă moderni, muncă reprezintă un factor al producției bunurilor. Muncitorul era și el furnizor al muncii, însă plătit, salariat. Față de antichitate, unde condiția sclavului era determinată de forța fizică, armată, a stăpînului, în perioada capitalistă muncitorul este principial liber (grație creștinismului), în fapt însă redus la situația inferioară de furnizor al muncii prin forța economică a capitalistului patron. Muncitorul salariat, cu toate eforturile creștinismului, rămîne numai muncitor, sursă de muncă; el nu reușește să se elibereze ca om, așa cum îl voia doctrina lui Christ. Pentru capitalist muncitorul este o piesă în angrenaj; salariatul, strict necesar pentru garantarea randamentului de muncă al producției. Muncitorul devine stăpîn pe disponibilitățile sale de muncă, era totuși o marfă, cotată la bursa muncii, ca ori care altă marfă. De aci specula și abuzurile, cari au ridicat atîtea proteste contra capitalismului.

Ca o reacție contra concepției capitalistă, păstrîndu-se însă pe același fundament economic, științific, s'a ivit marxismul. Analiza procesului producției a condus la concluzia că muncă este sursa primară a bunurilor, factorul unic. Era un argument pentru înlăturarea abuzurilor capitalistice, desființînd parazitismul economic. Eliberarea însă marxismul pe om din ceace sub capitalism era numai muncitor! Adică, marginea procesului a bunurilor profită muncitorilor? Și mai departe: este eliberat spiritul de sub apăsarea strîmtoare a unei munci pînă la istovire? Din ambele puncte de vedere, nu. Marxismul, sub aspectul comunismului, e-pulzează pe muncitor într-o muncă al cărei produs merge, în bună parte, alturea. Pentru că, marxismul desființînd botarele și națiunile, mondializînd totul, astfel încît asistăm la spectacolul de atîți cînd proletarii rus, bietul mîile de todeuma, asădă pentru comunistii spaniei, francezi, chinezi sau sud americani, către cari Kominternul pompoasă prîndușă chiar necesarul muncii sale. Căci privește eliberarea spiritului, aceasta nu se face efectiv, din cauza arătării mai sus; iar cînd se face și dacă s'ar face spiritul nu se poate aprinde de nimic. Comunismul a desființat spațiul spiritual, în care omul s'a putut crește.

Pornind de pe o poziție diferită, concepția naționalistă a muncii aduce adevarată eliberare a omului. Muncitorul nu este numai izvor de muncă, nu este numai mijloc, el și scop.

Muncitorul nu este numai producător ca o mașină, el și consumator, mai mult ca o mașină. El nu produce numai pentru a produce, ca în regimul capitalist, el spre a fi consumat, într-o cît mai largă măsură, tot de el. Pentru că procesul s'a făcut posibil, spre a nu cădea în păcatul comunist, există îngrădiri profesionale și frontiere precise, națiunile. Înaintea lor se poate organiza echitabil distribuția bunurilor.

Tot în limitele acestea se poate organiza eliberarea omului, se poate pune capăt muncilor istovitoare, cari îngenuchează spiritul.

Muncitorul, în concepția naționalistă, într'un stat naționalist nu este numai rezervor de muncă, el și obiectul atenției superioare a statului. De altfel, într'un astfel de stat, nu pot exista decît muncitori eliberați; loc pentru paraziți, speculanți nu este, căci s'ar frînge echilibrul interior.

Într'un regim naționalist, de factura aceasta, politica statului devine o politică a Națiunii, Statul-patron sau Statul-tiran devine Statul patron.

ALEXANDRU CONSTANT

Părintele vorbește

Am ascultat ieri la Radio conferința Președintelui Gh. Nicolescu. Să ed spun cîștit, am ascultat-o înțelept, și am găsit acolo în cele multe cîte s'au spus, o mărturisire care m'a reținut — mai mult, — m'a silit să fiu atent pînă la sfîrșit.

Firește Părintele Nicolae a spus de la început lucruri frumoase. Din primele cuvinte numai îndemnuri și îndemnuri. Mai reține însă pe cineva astăzi o conferință cînd știi că una se zice și alta se face. Chiar preot fiind conferențiarul. Poate greșesc. Poate n'ar trebui să scriu cu cerneală amară a acestui îndemni. Este departe intenția mea de a face un rechizițoriu aici.

Iată însă ce ne-a spus Părintele Nicolae: cîna din cauzele slăbirii credinței sîntem chiar noi slujitorii altarului.

Ați auzit? Și desigur o'ști cutremurat odată cu mine.

Va să sîd dintr'odată un preot — un slujitor al altarului — vine și ne spune la microfon — vine și ne vorbește pur și simplu despre necredinția noastră dintre cei purtători ai unei țaine, despre necredinția preoților.

Asla nu înțeleg.

Sunt gata să pricep că Părintele Nicolae are dreptate (îmi vine foarte greu) lucru pe care fie vorba între noi, l-am priceput mai de mult, de cînd cu preoții național-dărdăniști! Este indeajuns de înțeleasă și să-i zic așa revolta Părintelui Nicolae.

Dar ce-i facem cu mărturisirea asta făcută alături ascultătorii cari n'au înțeles aparatul tocmă pentru care a spus la un moment dat: noi duhovnicii voștri sîntem în buș parte niste păcătoși; duceți-vă să-lăbi credința, apoi tot noi sîntem de vină.

În fond adevarul gol-gol, adică

toamă așa cum mi l-a prezentat Părintele — acesta este. O spun cu strîngere de inimă. Și repet dacă dorii: așa este.

Se pare că pentru unii preoți (unii la care făcea aluzie Părintele) preoția nu mai este o sîfîntă țaină ci o meserie, precum tîmplăria pentru tîmplari și bacul pentru babo. Așa se pare zic. Dorcsc din toată inima să nu fie așa.

(D. Radu Gyr scria într'un articol trecut despre rolul misionar al preoților. Vă sfătuesc să-l recitiți).

Și cu puțină bunăvoință ne putem aminti și de preoșimea altor eremuri. Și de credințioșia străbunilor noștri. Astăzi preoții sînt agenți electorali și bat cu mîna pe bunătă politica și diversele situații pentru care ei pe Dumnezeu îl vînd. Iar turma fără păstor se tot împarte.

Așa se nasc apoi sectele. Dar cîte nenorociri nu pornesc de aci. În loc de biserică apoi cetățeni au potnoare, cafeuri, etc.

Ba mai au și slujba religioasă la _aparat. Uneori cîde-o mărturisire ca a Părintelui Gh. Nicolescu, — care ne-a plăcut, ne-a înțeles și ne-a mirat.

Și ne gîndim la timpul cînd Geofroi de Villehardouin — timpul u-nor crucade — imploră: Pîis pour le tombeau du Christ aujourd'hui profané par les infidèles.

Ar fi strigătul pe care l-am ridicat astăzi în toată omeșoala așilor, inclusiv mărturisirea de eri.

Așa să ne mai amintim de îndatoririle cele mari.

Pentru Mormîntul lui Cristos ca și pentru adevarul credinței Lui, astăzi ca și mai înainte trebuie să cerem îndurare.

Îndurare (implorată în ceasul de față de înșăși slujitorii Lui. Să nu ni se pară puțin lucru.

Gabriel Bălănescu

